

Styrelsen för Wallåkrabygdens Barnservice AB
Ryavägen 15
260 30 Vallåkra

2005-02-04
1 (2)
Dnr 54-2003:3208

Uppföljning av utbildningsinspektion i den fristående Wallåkrabygdens skola i Helsingborgs kommun, dnr 54-2003:3208.

Bakgrund

Skolverket har i beslut med anledning av utbildningsinspektion i Wallåkrabygdens skola funnit att skolan inte lever upp till författningarnas krav enligt följande:

- Skolan utfärdar inte betyg enligt de bestämmelser som gäller för motsvarande skolform inom det offentliga skolväsendet (1 a kap. 7 § förordning om fristående skolor och 7 kap. 1 – 19 §§).
- Rektor tillser inte att åtgärdsprogram utarbetas för samtliga elever i behov av särskilda stödåtgärder (4 kap. 1 § skollagen samt 5 kap. 1 § grundskoleförordningen).
- Undervisningen vid skolan är inte avgiftsfri (9 kap. 7 § skollagen).

Huvudmannen för Wallåkrabygdens skola har den 5 januari 2005 redovisat vidtagna åtgärder för att avhjälpa ovanstående brister.

Redovisning

Wallåkrabygdens skola har upprättat rutiner vid betygssättningen så att betyg sätts i alla ämnen och vid de tidpunkter som gäller enligt förordningen. Av skolans betygskatalog kommer i fortsättningen framgå varje elevs betyg och om betyget har satts innan eller efter ett ämne har avslutats. Vidare har skolan inlett ett arbete för att stärka personalens kompetens kring bedömning och betygssättning. Skolan har fastställt rutiner för utarbetandet av åtgärdsprogram. Fortsättningsvis upprättas alltid åtgärdsprogram då man befarar att elev inte kommer att nå målen. Inom skolans profil ”Hästen i teori och praktik” har skolan tillsett att undervisningen är avgiftsfri.

Bedömning

Skolverket bedömer att Wallåkrabygdens skola, genom vidtagna åtgärder, numera uppfyller författningarnas krav och därmed uppfyller kraven för godkännande.

Skolverket vill påminna om att skolan även skall redovisa förbättringsområden, som tagits upp i beslutet, senast oktober månad 2006.

På Skolverkets vägnar

Björn Persson
Enhetschef

Per Ingvar de la Motte
undervisningsråd

Kopia till
Helsingborgs kommun
Enligt fastställd sändlista

Styrelsen för Wallåkrabygdens Barnservice AB
Ryavägen 15
260 30 VALLÅKRA

2004-10-08
1 (2)
Dnr 54-2003:3208

Genomförd utbildningsinspektion av den fristående Wallåkrabygdens skola i Helsingborg

Skolverket har genomfört inspektion vid Wallåkrabygdens skola i Helsingborgs kommun. Inspektionen aviserades i brev den 18 december 2003 och besök gjordes i verksamheten den 17 maj 2004. Av bilagd rapport framgår hur inspektionen genomförts samt de bedömningar som gjorts av dem som svarat för utredningen.

Inspektionen skall ytterst klargöra om huvudmannens verksamhet uppfyller kraven för att även fortsättningsvis ha rätt till bidrag från elevernas hemkommuner. I övrigt framförs i rapporten påpekanden och rekommendationer vad gäller kvaliteten i verksamheten. Huvudmannen förväntas förbättra kvaliteten inom dessa områden i ett fortsatt kvalitetsarbete. Utbildningsinspektionen fokuserar på sju områden vilka granskas ut olika aspekter. Utredningen syftar således inte till att skapa en heltäckande bild av alla pågående verksamheter vid den aktuella tidpunkten.

Skolverkets beslut med anledning av inspektionen

Skolverket konstaterar efter genomförd inspektion att Wallåkrabygdens skola för närvarande inte uppfyller kraven för rätt till bidrag enligt 9 kap. skollagen i följande avseenden:

- Skolan utfärdar inte betyg enligt de bestämmelser som gäller för motsvarande skolform inom det offentliga skolväsendet (1 a kap. 7 § förordning om fristående skolor och 7 kap. 1–19 §§).
- Rektor tillser inte att åtgärdsprogram utarbetas för samtliga elever i behov av särskilda stödåtgärder (4 kap. 1 § skollagen samt 5 kap. 1 § grundskoleförordningen).
- Undervisningen vid skolan är inte avgiftsfri (9 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Enligt 9 kap 14 § skollagen skall förklaringen om rätten till bidrag för en fristående skola återkallas om skolan inte längre uppfyller kraven för att få bidrag och bristerna inte avhjälpats efter påpekanden för huvudmannen.

Skolverket ger därför huvudmannen för Wallåkrabygdens skola möjlighet att senast den 8 januari 2005 redovisa vidtagna åtgärder för att avhjälpa ovanstående brister.

Uppföljning

I övrigt framförs i rapporten påpekanden och rekommendationer vad gäller kvaliteten i verksamheten. Huvudmannen förväntas förbättra kvaliteten inom dessa områden i ett fortsatt kvalitetsarbete. Skolverket avser att följa upp kvalitetsförbättringarna inom cirka två år.

På Skolverkets vägnar

Leif Davidsson
Överdirektör

Per Ingvar de la Motte
Undervisningsråd

I ärendets slutliga handläggning har också deltagit enhetschefen Björn Persson

Kopia till:

Helsingborgs kommun och övriga enligt fastställd sändlista.

Utbildningsinspektion i Wallåkrabygdens skola

UTBILDNINGINSPEKTIONENS SYFTE

Skolverkets utbildningsinspektion skall bidra till kvalitetsförbättring genom att bedöma hur verksamheterna arbetar i riktning mot de nationella målen för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, barn- och ungdomsutbildning och vuxenutbildning. En väsentlig del i inspektionen är att granska kvalitetsarbetet och förmågan att utveckla den egna verksamheten.

Inspektionens inriktning

Inspektionsutredningen har inriktats mot sju områden. De är särskilt väsentliga för att säkra att alla barn, elever och vuxenstuderande får den omsorg och utbildning som de har rätt till enligt nationella bestämmelser. De sju områdena, som granskats utifrån flera olika aspekter och frågeställningar, är:

Resultaten:

1. Normer och värden
2. Kunskaper

Verksamheten:

3. Arbetsmiljö och delaktighet
4. Pedagogisk verksamhet och undervisning
5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Förutsättningarna:

6. Tillgång till utbildning och omsorg
7. Resurser

I denna rapport behandlas i första hand förhållanden som avviker positivt eller negativt från vad som förväntas i fråga om utbildningskvaliteten enligt de nationella bestämmelserna. Några aspekter behandlas dock i alla aktuella verksamheter, nämligen kvalitetsarbetet, rektorsfunktionen, personalens kompetens, läromedel och utrustning, likvärdiga möjligheter vid funktionsnedsättning, stödinsatser, arbetet med övergripande hälsomål i läroplanerna, bedömning av lärandet och betygssättningen. En helhetsbedömning och motiveringar till bedömningarna görs inom varje granskningsområde.

Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån de nationella författningarna. Inspektörernas sakkunskap och erfarenheter av jämförbara verksamheter är också betydelsefulla. Analyserna av den insamlade informationen syftar till att klargöra om de lokala lösningarna och systemen fungerar väl. Rapporten avslutas med en sammanfattande bedömning som utgör underlag för Skolverkets beslut angående förbättrings- och kritikområden.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet

Wallåkrabygdens skola	Antal barn/elever
Grundskola	119
Skolbarnsomsorg	40
Förskoleklass	14
Särskola	2

Wallåkrabygdens skola är belägen i landsbygdssamhället Vallåkra med cirka 600 invånare. En av drivfjädrarna att starta skolan var att bevara ”skolan mitt i byn”. Bygdens kulturarv och tradition utgör därför en viktig del i skolans själ. Närheten till naturen invid Råå-åns dalgång inbjuder till regelbundna utflykter och naturupplevelser.

Wallåkrabygdens skola godkändes för årskurserna 1-3 i grundskolan inför höstterminen 1993. Tillståndet utökades 1995 att omfatta årskurserna 4-5 och år 2000 att även omfatta årskurserna 6-9. Skolan har tillstånd att bedriva förskoleklass och godkändes dessutom år 2002 av Skolverket som en fristående grundskola för årskurserna 1-10. Huvudmannen har av kommunen tillstånd att bedriva förskoleverksamhet.

Skolan är lokalmässigt uppdelad i årskurserna F-5 och 6-9. Undervisningen för årskurs F-5 bedrivs i före detta kommunala förskola - och skollokaler medan eleverna i årskurserna 6-9 undervisas i byns bygdegård, där skolan samverkar med andra aktiviteter och där lokalerna till viss del anpassats för skolverksamheten.

Av de äldre eleverna kommer några från kranskommuner men flertalet är från Helsingborgs kommun.

Huvudman för skolan är aktiebolaget Vallåkrabygdens Barnservice. Skolans styrelse består av rektorn och en suppleant.

Genomförandet av inspektionen i Wallåkrabygdens skola

Skolverket sände den 18 december 2003 skriftlig information till skolans huvudman om att verksamheten skulle inspekteras och om inspektionens syfte och genomförande. Inspektörsteamet med ansvar för inspektionen i Wallåkrabygdens skola har bestått av undervisningsrådet Per Ingvar de la Motte och experten Arne Huseby. Besök i Wallåkrabygdens skola genomfördes den 17 maj 2004.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna. Skolverket följer därefter upp eventuella krav på åtgärder som riktas till huvudmannen och vilka effekter i övrigt som utbildningsinspektionen leder till. Tidpunkter för uppföljningen framgår av Skolverkets beslut.

Underlag

Rapportens underlag består av dels dokument från huvudmannen och Wallåkrabygdens skola, dels den information som samlats in vid observationer, intervjuer och samtal under besöket. Rapporten grundar sig också på annan information om skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem, på rapporter från Skolverkets tillsyn och på andra uppgifter som skolan lämnat till Skolverket eller finns publicerade på Internet etc.

I Wallåkrabygdens skola genomfördes formella intervjuer med rektorn, representanter ur personalgruppen, elever och föräldrar. Inspektörsteamet fick också tillfälle att besöka ett antal lektioner.

Övrig information av betydelse för inspektionen har varit den attitydundersökning som Helsingborgs kommun nyligen genomfört, Kvalitetsmätning 2003. Tillsynen av utbildningen vid Wallåkrabygdens skola juni 2000, dnr 2000:478, som konstaterade att Wallåkrabygdens skola uppfyllde villkoren för fortsatt godkännande och rätt till bidrag från elevernas hemkommuner, har också ingått som en del i inspektionen.

Bedömning

1. Normer och värden

Enligt skollagen skall utbildningen för barn och ungdom främja deras utveckling till ansvarskännande människor och samhällsmedlemmar. I läroplanerna för det offentliga skolväsendet framhålls att barnen och eleverna skall utveckla förståelse och respekt för alla människors lika värde. Skolan skall sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och lust att lära. Eleverna skall kunna ta ett allt större ansvar för det egna arbetet och för miljön. Fristående skolor skall svara mot de allmänna mål och den värdegrund som gäller för det offentliga skolväsendet.

Inom detta granskningsområde behandlas resultaten av arbetet för att främja vårt samhälles demokratiska värderingar och för att utveckla normer och värden i överensstämmelse med dessa.

I Wallåkrabygdens skola möter inspektörerna elever som i samtalet är frimodiga och öppna. Inspektörerna bedömer att eleverna är medvetna om hur man skall bete sig mot varandra och om skolans regler. De yngre barnen uttrycker att de anser det viktigt att ingen lämnas utanför och att alla får känna delaktighet exempelvis vid lekar på skolgården. I intervjuer menar personalen att de flesta eleverna har en grundtrygghet men att elevernas förmåga att visa hänsyn och ta ansvar varierar på skolan.

Eleverna är positiva till att gå i skolan och anser att det är viktigt att få utbildning. I Kvalitetsmätning 2003 visar elevsvaren att det råder ett gott kamratskap mellan elever men att det finns en stor grupp som är kritiska till trivseln på skolan och på den ”ordning och reda” som råder på skolan. En stor grupp av eleverna uttrycker i mätningen att man inte får ha sina saker i fred. I kvalitetsmätningen är eleverna i sina svar markant mera kritiska än föräldrarna.

Föräldrar uttrycker i intervjuer att de är positivt inställda till skolans arbete och känner sig trygga då barnen är i skolan. De är mycket nöjda med skolans resul-

tat avseende att ge eleverna en god värdegrund och ett gott förhållningssätt till sin omgivning och sina medmänniskor men menar att det stundtals är stökigt, förekommer ovårdat språk och att arbetsron är sämre bland skolans äldre elever.

Enligt eleverna kan bråk och "kiv" förekomma på skolan men dock inte ofta. Mobbning kan ha förekommit men i mycket begränsad omfattning.

Inspektörerna bedömer att eleverna har tränats att ta ansvar för sina studier genom att eleven aktivt fått delta i planeringar och utvärderingar av tema och andra arbetsuppgifter.

Sammanfattningsvis gör inspektörerna bedömningen att eleverna har kunskaper om värden och förhållningssätt i linje med vad som gäller för utbildning inom det offentliga skolväsendet. Wallåkrabygdens skola erbjuder sina elever en trygg miljö. De yngre eleverna är mera positiva och visar mera lust att lära jämfört med de äldre eleverna. Skolmiljön för dessa elever bedöms av inspektörerna vara oroligare och stundtals inte erbjuda eleverna tillräcklig arbetsro.

2. Kunskaper

Utbildningen skall ge kunskaper i vid mening, såväl fakta och förståelse som färdigheter och förmåga att exempelvis utvärdera sitt eget lärande och att arbeta självständigt. Målen för lärandet anges, för det offentliga skolväsendet, i de nationella läroplanerna och i kursplanerna.

Utbildningen i fristående skolor skall ge kunskaper och färdigheter som till art och nivå väsentligen svarar mot de kunskaper och färdigheter som skolor i det offentliga skolväsendet skall förmedla.

Inom detta område granskas resultaten av det pedagogiska arbetet.

I Wallåkrabygdens skola följs elevernas kunskapsutveckling med hjälp av prov, läs - och skrivtest, det nationella diagnostiska materialet för årskurs 2 och de nationella ämnesproven för årskurs 5 och 9.

Av intervjuer med elever och föräldrar framgick att dessa i liten utsträckning känner till målen för utbildningen.

Inspektörerna såg exempel på att eleverna hade förmåga att arbeta självständigt.

Vid de nationella ämnesproven 2003 i årskurs 5 uppnådde 90 procent av eleverna målen i engelska, matematik och svenska. Vid inspektionen befarades att cirka 28 procent av eleverna i årskurs 5 inte skulle nå målen under innevarande år.

Inspektörerna har tagit del av skolans betygsstatistik för höstterminerna i årskurs 8 och 9. I årskurs 8 är det nära 40 procent som inte nått målen i svenska. Motsvarande värde för engelska är 54 procent. I de samhällsorienterande - och naturorienterande ämnena samt i idrott och hälsa ligger resultaten på liknande nivåer. Betygsstegen "väl godkänd" och "mycket väl godkänd" har endast nåtts av enstaka elever i några enstaka ämnen. Betygssammanställningen i årskurs 8 visar att eleverna inte tilldelats betyg i ämnena bild, hem - och konsumentkunskap, musik och teknik.

Betygsstatistiken för höstterminen i årskurs 9 visar något bättre resultat men fortfarande har 40 procent av eleverna inte godkänt resultat i ämnet engelska och av redovisade resultat uppnås målen i genomsnitt av 81 procent av eleverna. Ingen elev har i höstterminsbetyget i årskurs 9 tilldelats betyg i musik. Personalen anger dock att man har en förhoppning att i stort sett alla elever kommer att nå målen.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörsteamet att Wallåkrabygdens skola bör klargöra för elever och föräldrar målen för utbildningen för de olika ämnen. Skolans kunskapsresultat vid mätillfället var svaga, vilket indikerar att alla elever inte ges tillräckliga förutsättningar att nå målen.

3. Arbetsmiljö och delaktighet

Enligt skollagen skall verksamheten i skolan vara utformad i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar där skall främja aktning för varje människas egenvärde, respekt för vår gemensamma miljö samt jämställdhet mellan könen. Särskilt skall den som verkar inom skolan aktivt motverka alla former av kränkande behandling. All personal skall samverka med elever och föräldrar i arbetet med att forma en god miljö för utveckling och lärande.

Fristående skolor skall svara mot de allmänna mål och den värdegrund som gäller för utbildning inom det offentliga skolväsendet.

Granskningen gäller hur man i verksamheten arbetar för en god miljö, för att förebygga kränkningar och för att ge möjlighet till delaktighet och samverkan.

I Wallåkrabygdens skola anges i den lokala arbetsplanen att trygghet, gemenskap och glädje skall uppnås genom att personalen skall vara positiva förebilder, ha fasta rutiner och regler samt möta varje barn respektfullt och individuellt. Skolans personal har upprättat trivselregler, som anger pedagogernas, föräldrarnas och elevernas ansvar för skapandet av en trevlig fysisk och psykisk miljö på skolan.

Arbetet med normer och värden förekommer inte regelbundet och plan för hur detta arbete skall bedrivas finns inte. Oftast behandlas området i samband med uppkomna händelser. Hos de yngsta barnen inleds läsåret med så kallad kompisvecka och genomgång av skolans regler. Diskussionsgrupper, massage och samarbetsövningar är andra inslag i den här gruppen. Föräldrar upplever att personalen agerar direkt vid eventuella kränkningar och att de får information om vad som händer i skolan. Enligt eleverna finns inte alltid personal ute på rasterna men eleverna vet var de kan få kontakt med en vuxen om något skulle hända. Inspektörerna bedömer att ett gott arbetsklimat har utvecklats företrädesvis inom de yngre skolåren.

Föräldrarna upplever att de har god kontakt med skolan och har goda möjligheter till inflytande. Dock saknar de ett formellt skolråd eller föräldraråd. Samverkan sker i huvudsak genom regelbundna föräldramöten och genom utvecklingssamtalen. Skolan informerar genom skolans hemsida om arbetssätt och rutiner inom de olika arbetslagen. Veckobrev skickas företrädesvis som e-post till föräldrarna i årskurserna 3-9. Föreläsningar riktade till föräldrar och temakvällar med barn och föräldrar nämns i skolans lokala arbetsplan som ett prioriterat

mål. Efter att ny ledningsorganisation införts har ledningsgruppen för avsikt att skicka information till föräldrar två gånger per termin.

Enligt rektorn förekommer klassråd och elevråd men eleverna som inspektörerna talade med var av en annan uppfattning vad gäller dessa formella former för elevinflytande. Eleverna tycker att lärarna bestämmer det mesta och anser att de inte nämnvärt kan påverka undervisningen. Sporadiska diskussioner med eleverna om skolans nationella mål i samband med planering och utvärdering av ett tema eller arbetsområde är otillräckligt för att involvera eleverna i skolarbetet och åstadkomma ett reellt inflytande. Endast en fjärdedel av eleverna anser i Kvalitetsmätning 2003 att de har möjlighet att påverka undervisningen.

Mobbning är sällsynt på skolan men eleverna anser att mobbning skulle kunna förekomma utan att de vuxna ser det. Skolan har en plan benämnd ”Mobbning”. Planen anger några regler riktade till eleverna samt beskriver i punktform hur personalen skall agera när en konflikt uppstår mellan elever samt åtgärder då konfliktlösningen stöter på problem. Inspektörsteamet konstaterar att planen inte beskriver det förebyggande arbetet och skolans rutiner för identifiering av mobbning. Den anger endast på ett mycket ytligt sätt åtgärder vid uppkomst av konflikter och mobbning. Inte heller tar planen upp andra typer av kränkningar och riktar sig inte mot både barn och vuxna. Trots att mobbningsplanen enligt skolledningen skickats till föräldrar och elever för underskrift kände intervjuade elever inte till mobbningsplanen. Inspektörerna anser att planen behöver omarbetas för att skolan skall ha en bättre beredskap att hantera kränkande behandling och involvera elever och föräldrar i detta arbete. Skolledningen hade uppmärksammat bristerna och hade vid inspektionstillfället upprättat ett förslag om att bilda ett mobbningsteam med ny arbetsbeskrivning.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att skolans arbetsätt ger förutsättningar för att utbildningen skall svara mot de allmänna mål och den värdegrund som gäller för utbildningen inom det offentliga skolväsendet. För att stärka elevernas reella inflytande på undervisningens innehåll och arbetsformer anser inspektörerna att skolan bör se över det inre demokratiarbetet så att elevernas inflytande på undervisningens utformning kan utvecklas. Även föräldrars möjlighet att i högre grad kunna delta i delar av skolans processer ser inspektörerna som ett utvecklingsområde. För att säkerställa att inte elev eller vuxna utsätts för kränkande behandling behöver skolans rutiner förbättras inom det här området.

4. Pedagogisk verksamhet och undervisning

Arbetet med lärandet är skolans huvudprocess för att utveckla kunskaper och färdigheter. Verksamheten skall utformas i överensstämmelse med demokratiska värderingar. Arbetet för att nå målen skall utformas av eleverna och personalen i samverkan. Samverkan skall också ske med hemmen. Allsidighet och saklighet är väsentliga vid utformningen av undervisningen. Skollagen slår också fast att hänsyn skall tas till elever i behov av särskilt stöd.

Utbildningen i fristående skolor skall ge kunskaper och färdigheter som till art och nivå väsentligen svarar mot de kunskaper och färdigheter som skolor i det offentliga skolväsendet skall förmedla.

Granskningen inriktas mot hur man arbetar för att nå målen och hur man anpassar arbetet till de lärandes olika behov. Innehåll och organisering av studierna liksom arbetsformerna och kontakterna med hem, samhälle och arbetsliv är andra områden som uppmärksammas.

Undervisningen i Wallåkrabygdens skola ansluter sig till läroplan för det obligatoriska skolväsendet. Timplan för det obligatoriska skolväsendet ligger med några mindre avvikelser till grund för fördelningen av tid. Undervisningen är organiserad i tre grupperingar, årskurs F-2 (Hålabäck), 3-5 (Trollgården) och 6-9 (Grönadal).

Eleverna är grupperade i åldersblandade klasser. Grupperingarna inom klasserna kan emellertid variera från åldershomogena till åldersblandade grupper, från klassundervisning till individuellt arbete beroende på arbetsuppgifternas art. Undervisningen i engelska, matematik och svenska är oftast årskursindelad. För närvarande undervisas två individintegrerade särskoleelever på skolan.

Skolans arbetsmetod är inspirerad av Bifrostskolen i Danmark. Det tematiska arbetet är ett viktigt inslag och är schemalagt i alla årskurser. Ett tema pågår oftast under en hel termin och omfattar föreläsningar, elevernas egen forskning, redovisningar, diskussioner och avslutas med en kunskapsinventering. Kunskapsinventeringen kan innehålla en beskrivning av arbetsuppgifter som eleverna skall utföra eller på vilket sätt temats kunskapsinnehåll skall testas. I temaarbetet ingår att eleverna skall kunna planera, genomföra och redovisa ett eget arbete, forskning. I arbetsgången ingår även att eleven tränas att utvärdera sitt arbete. Temat omfattar i huvudsak de samhällsorienterande och naturorienterande ämnena.

Enligt eleverna i de senare årskurserna bedrivs undervisningen i engelska, matematik och svenska i stor utsträckning genom att lärarna delar ut arbetsuppgifter som skall göras. Ju äldre eleverna blir ökar det självständiga arbetet.

På måndagar har eleverna samling då veckans arbete presenteras av lärarna. Inspektörsteamet bedömer att eleverna har litet inflytande över denna planering.

Undervisningen utgick från lokala kursplaner, som utarbetats med hjälp av de nationella kursplanerna. Inför arbetsområden eller temaarbeten gjordes urval av mål från dessa kursplaner. Inspektörerna konstaterar att målen i hög grad utgick från de nationella mål att uppnå och i begränsad omfattning från mål att sträva mot. Ovan nämnda kursplaner håller på att revideras genom att skolan har bör-

jat använda de så kallade stegbladen i ämnena engelska, matematik och svenska för att på ett bättre sätt kunna följa elevernas kunskapsutveckling i dessa ämnen.

Inspektörerna uppfattade genom intervjuer att skolans verksamhetsplan med arbetsmetoder och innehåll inte var tydligt förankrad bland personalen. Bortsett från insamling av prov och tester samt en beskrivning, som upprättas i samband med utvecklingssamtalen, bedömer inspektörerna att det på skolan råder en osäkerhet avseende uppföljningen av elevernas kunskapsresultat och bedömningen av dessa.

Vid tid för inspektionen hade inletts ett arbete att utveckla individuella utvecklingsplaner och sprida portfoliomethoden, som hade börjat användas bland de yngre eleverna, till hela skolan.

Vid utvecklingssamtalen, som genomförs en gång per termin, diskuteras elevernas kunskaper, lärande och sociala utveckling.

För att identifiera barn i behov av extra stöd har hittills i huvudsak använts observationer och lärares bedömningar tillsammans med diagnoser i årskurs 2 och de nationella ämnesproven i årskurs 5 och 9. Stöd erbjuds av speciallärare eller inom den reguljära undervisningen. Åtgärdsprogram upprättas för de elever som får stöd. Inspektörerna bedömer att rutinerna och regelverket kring upprättandet av åtgärdsprogram är oklara och att åtgärdsprogram inte alltid upprättas då man befärs att målen inte kommer att uppnås. Inte heller upprättas åtgärdsprogram i alla ämnen eller vid alla typer av elevsvårigheter.

Vid granskning av skolans betygsdokument har inspektörerna uppmärksammat att eleverna i årskurs 8 inte fått betyg i ämnena bild, hem - och konsumentkunskap, musik och teknik. I höstterminsbetyget för årskurs 9 saknas betyg i ämnet musik med motiveringen att kursen inte är avslutad. Skolans betygskatalog utgörs av en betygssammanställning och av denna framgår inte elevernas betyg och inte heller finns anteckningar om betyget satts innan eller efter det att ett ämne eller ämnesblock avslutats

I intervjuer med elever menar dessa att det finns brister i undervisningen av de praktiskt - estetiska ämnena och inspektörsteamet får indikationer om att alla ämnen inte tillgodoses i undervisningen i sådan omfattning att eleverna har möjlighet att nå målen. Detta gäller ämnena bild och hem - och konsumentkunskap. Det senare förekom endast som ett tillval och ämnet bild förekom inte som ett " eget " ämne i årskurs 7-9 utan vävs in i temaundervisningen. I årskurs 8 och 9 undervisas eleverna i musik på ett fristående estetiskt gymnasium i Helsingborg.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att arbetet som bedrivs på Wallåkrabygdens skola är engagerat med syfte att stödja elevernas utveckling och att verksamheten har förutsättningar för att ge en utbildning som ger kunskaper och färdigheter som till art och nivå svarar mot de kunskaper och färdigheter som grundskolan skall förmedla. Utifrån skolans resultat anser inspektörerna att skolans uppföljning av elevernas kunskapsutveckling liksom identifieringen av elever i behov av stöd måste utvecklas. Inspektörerna bedömer att skolan inte följer lagstiftningen avseende upprättandet av åtgärdsprogram eftersom skolan inte alltid upprättar åtgärdsprogram då elever befärs att inte nå målen. Inte

heller finns åtgärdsprogram i skolans alla ämnen eller vid alla typer av skolsvårigheter. Vidare bedömer inspektörsteamet att skolans betygssättning inte är acceptabel. Skolan måste tillse att skolans alla ämnen, exempelvis de praktiskt - estetiska ämnena, får erforderligt utrymme i undervisningen.

5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Kommunerna har ett övergripande ansvar för förskoleverksamheten, skolbarnsomsorgen och skolan på lokal nivå. Kommunerna är också huvudmän för de flesta verksamheterna. Läroplanerna lägger tydliga ansvarsområden på rektor och personal för skolans inre organisation och arbete. Sammantaget har dessa skyldighet att se till att rätten till utbildning och till att nå målen för denna tillgodoses. Fristående huvudmän har motsvarande ansvar även om de inte alltid omfattas av riktlinjerna för det offentliga skolväsendet.

Frågor som behandlas vid inspektionen är exempelvis om den fristående skolan har en fungerande ledning och styrning av verksamheten och om det finns system för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen och för att värna enskilda elevers rätts-säkerhet.

Huvudman för Wallåkrabygdens skola är Vallåkrabygdens Barnservice Aktiebolag med organisationsnummer 556033-5837. Styrelsen består av rektorn samt en person som suppleant. Bolaget har ett hyresavtal med kommunen för hyra av förskolans och skolans lokaler. En fjärde lokal, Grönadal, hyrs av en lokal bygdegårdsförening. Antalet anställda i bolaget är 32 personer varav 12 har pedagogiska arbetsuppgifter från förskoleklass till årskurs 9. Skolans årsredovisning för verksamhetsåret 2002 visar en nettoomsättning på nära 10 miljoner kronor. Årets resultat för 2002 uppvisar ett underskott på cirka 200 000 kronor. Styrelsen beskriver ekonomin som varande under kontroll men anser att en liten ökning av elevantalet skulle förbättra den ekonomiska situationen.

Rektorn är utbildad fritidspedagog. Han startade en förskola och fritidshem 1992 och har med denna som grund vidareutvecklat verksamheten och byggt upp skolan, som för närvarande omfattar verksamheter för barn från ett år till och med årskurs 9 i grundskolan. Den första årskurs 9-klassen lämnar skolan innevarande termin. Skolan har förutom tillstånd för förskoleklass och skola rätt att bedriva särskoleundervisning.

Skolan beskriver på sin hemsida inriktning och arbetssätt. En lokal arbetsplan anger på ett översiktligt sätt vilka mål som prioriterats och åtgärder för att nå dessa. Dock saknas fungerande handlingsplaner för elevvårdsarbetet. Inspektörerna anser också att det finns ett behov att formulera och dokumentera skolans strategier för betygssättning och uppföljning av elevernas kunskapsutveckling. Rektorn bör skapa utrymme för diskussioner kring konkreta pedagogiska frågor och göra sig mera synlig i den pedagogiska ledarrollen.

Under 2003 har skolans administrativa struktur förändrats för att anpassas till den expanderande verksamheten. Rektorn har tillsammans med utsedd biträdande rektor, tillika arbetslagsledare, huvudansvaret för administration och ekonomi. Verksamheten är uppdelad i fyra arbetslag, förskolan, F-2, 3-5 och 6-9. Varje arbetslag har en arbetslagsledare. En specialpedagog har ansvar för skolans specialpedagogiska arbete. Rektorn tillsammans med de fem arbetslags-

ledarna utgör skolans ledningsgrupp. Rektorn träffar ledningsgruppen vid ett tillfälle per vecka och arbetslagen har också möten en gång per vecka.

Avsikten med den nya ledningsmodellen är att ge rektorn större möjlighet att arbeta med skolutveckling samt sprida ansvaret för skolans drift. Rektorn anslår mycket tid att få lokaler och praktiska saker att fungera och är väl förtrogen med det dagliga arbetet på skolan. Både personal och föräldrar understryker att rektorn tidigare inte fungerat som pedagogisk ledare i den utsträckning som kan förväntas men att det pedagogiska ledarskapet förbättrats genom den nya ledningsgruppen. Personalen uttrycker att rektorn lyssnar och inhämtar personalens synpunkter men överlämnar en stor del av de pedagogiska besluten till arbetslagen, som har en stor frihet att forma sitt arbete.

Aktuella pedagogiska utvecklingsfrågor på agendan var introduktionen av de så kallade stegbladen, ett system för uppföljning av elevernas kunskapsutveckling i engelska, matematik och svenska samt att starta användandet av individuella utvecklingsplaner och portfolios för alla elever.

Lärarna i varje arbetslag skriver en årlig verksamhetsberättelse. Denna sammanställs av rektorn till en kvalitetsredovisning. Denna följer mallen för Helsingborgs kommun och har som rubriker förutsättningar, prioriterade mål, resultat och måluppfyllelse, arbetsformer och arbetsätt samt analys och slutsatser. Under rubriken resultat behandlas resultaten för de prioriterade målen. Under rubriken arbetsätt beskrivs hur man arbetat för att nå de prioriterade målen och under analys och slutsatser anges summariskt vilka av målen som skolan måste fortsätta att arbeta med. Inspektörerna anser att kvalitetsarbetet bör utvecklas så att det blir en del av verksamheten och dess förbättringsarbete. Härvidlag kan exempelvis former skapas för att effektivare mäta måluppfyllelsen. En bättre resultatredovisning underlättar arbetet att bestämma åtgärder för förbättring.

En specialpedagog har tillsammans med rektorn huvudansvar för elevvårdsarbetet. Elevvårdskonferens tillkallas då arbetslaget inte själv kan ta beslut exempelvis då resursfrågor ingår som en del i beslutet. Vid konferensen kan även delta representanter från kommunens resursteam. Inspektörerna konstaterar emellertid att rektorn inte tillsett att åtgärdsprogram upprättas i enlighet med författningarna (se även avsnitt 4).

Skolans sätt att organisera delar av den praktiskt – estetiska verksamheten har fått konsekvenser för betygssättningen, som för dessa ämnen inte följer de riktlinjer skolan har att följa. Betyg skall sättas i årskurs 8 och i slutet av höstterminen i årskurs 9 i ämnen och ämnesblock som inte har avslutats och när ett ämne eller ämnesblock har avslutats.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att ledningen på skolan visar ansvar för att tillgodose elevernas rätt till utveckling och utbildning. Dock bedömer inspektörsteamet att ”det pedagogiska samtalet” kan utvecklas liksom det övergripande pedagogiska ledarskapet riktat mot det dagliga arbetet i skolan. Rektorn bör vidare tillse att lagstiftningen följs vid upprättandet av åtgärdsprogram och vid betygssättning.

6. Tillgång till utbildning och omsorg

Lika tillgång till utbildning, oberoende av kön, geografisk hemvist samt sociala och ekonomiska förhållanden, är en grundprincip för skolväsendet. En fristående skola skall vara öppen för alla barn och ungdomar som har rätt till utbildning i motsvarande skolform i det offentliga skolväsendet.

Granskningen gäller om det finns tillgång till utbildning i den omfattning och med den valfrihet som förutsätts i skollagens bestämmelser. Även principerna för intagning och informationen om möjligheter till utbildning behandlas.

Wallåkrabygdens skola är öppen för alla. Intagning sker efter anmälningdatum med syskonförtur. För närvarande finns ingen kö till skolan.

Skolan följer timplan för obligatoriska skolväsendet och erbjuder den garanterade undervisningstiden.

Skolan tillhandahåller kostnadsfri skolhälsovård genom en närbelägen vårdcentral som skolan har avtal med. Avtalet omfattar skolsköterska 15 procent och skolläkare 10 timmar per termin.

Eleverna erbjuds språkval i tyska och franska från och med årskurs 7. I årskurs 6 får eleverna prova ett modernt språk.

Elever erbjuds modersmålsundervisning men för närvarande har skolan inte elever som önskat sådan undervisning. På skolan finns för närvarande inte någon elev som är i behov av undervisning i svenska som andraspråk.

Skolan erbjuder tre profiler som eleverna kan välja mellan, Ridning i teori och praktik, Natur, miljö och teknik samt Forskning. Inom profilen Ridning i teori och praktik väljer de flesta av eleverna till momentet ridning. Ridklubben som medverkar i den här undervisningen tar ut en avgift motsvarande 850 kr per termin.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörsteamet att skolans verksamhet avseende tillgång till utbildning och omsorg ryms inom skolans tillstånd att bedriva undervisning samt att eleverna vid Wallåkrabygdens skola ges tillräckliga möjligheter till individuella val enligt författningarna. Inspektörerna konstaterar att eleverna erhåller den garanterade undervisningstiden. Inspektörerna vill påtala att utbildningen vid fristående skolor skall vara avgiftsfri. Avgiften i samband med profilen Ridning i teori och praktik är därför inte förenlig med skollagen.

7. Resurser

Huvudmannen och skolans ledning beslutar hur och med vilka resurser utbildningen skall genomföras för att de lärande skall nå målen för utbildningen. I skollagen finns dock bestämmelser om några viktiga förutsättningar för att säkra kvaliteten i utbildningen. Dessa avser främst krav på personalens kompetens, tillgång till ändamålsenliga lokaler, läromedel och annan utrustning som behövs för en tidsenlig utbildning. Utbildningen skall vara avgiftsfri.

Vid inspektionen granskas dessa och andra förutsättningar för att bedriva en utbildning av god kvalitet. Även skolans ekonomiska stabilitet och de långsiktiga förutsättningarna för verksamheten behandlas.

Lärarna vid Wallåkrabygdens skola har lärarbehörighet för den undervisning de skall bedriva. Vid alla anställningar begärs information från polisens belastningsregister.

Skolan har speciellt avdelad personal med pedagogisk utbildning för elever i behov av särskilt stöd. Två elevassistenter ger individuellt stöd åt elever med särskilda stödbehov.

Förutom den tilldelade skolpengen har skolan hos Helsingborgs kommun sökt extra resurstilldelning för barn med särskilda behov enligt ett resursfördelnings-system, som bygger på att skolor bedömer elever enligt ett antal kriterier. Genom detta system har Wallåkrabygdens skola kunnat finansiera vissa personalförstärkningar.

I Kvalitetsmätning 2003 anger 89 procent av eleverna att lärarna på Wallåkrabygdens skola är kompetenta, kunniga och engagerade. Föräldrarnas svar på samma frågor är ännu mera positiva. 100 procent anser att lärarna är kompetenta och kunniga. I samma mätning uttrycker emellertid en stor del av föräldrarna ett missnöje mot tillgången på stödresurser i form av exempelvis skolsköterska och kurator.

Skolans utemiljö är mycket bra. Ett naturskyddat område, som lämpar sig utmärkt för naturstudier, gränsar till skolan. Inspektörerna upplever skollokalerna för de yngre barnen som ändamålsenliga medan lokalerna för de äldre barnen för närvarande har brister i anpassningen till skola och undervisning. Huvuddelen av hjälpmedel, skönlitteratur och boksamlingar finns i klassrummen då skolan saknar ett tidsenligt bibliotek. Skolan har valt att göra en satsning på inköp av skönlitteratur för de yngre barnen. Materiel för enklare laborationer eller experiment inom de naturorienterade ämnena finns att tillgå. Vid observation av lokalerna bedömer inspektörerna att det finns brister avseende tillgång och kvalitet på läromedel.

Specialsalar för ämnena slöjd, naturorienterade ämnen, bild, musik och idrott finns för närvarande inte på skolan. Slöjdundervisningen och till viss del idrottsundervisningen bedrivs på en närbelägen kommunal skola. Samma sak gäller de laborativa momenten inom de naturorienterade ämnena. Ett kök på skolan används bland annat för hem- och konsumentkunskap och för utförande av vissa experiment.

Ett mindre antal datorer finns på skolan där eleverna via Internet kan hämta information. Eleverna anser att det för närvarande inte är tillräckligt med datorer.

Skolan har presenterat en fortbildningsplan. Utbildningsinsatserna riktas mot Bifrost-pedagogiken, aktionslärande, ledareutveckling och individuell kompetensutveckling. Enligt personalen är skolledningen mycket tillmötesgående när man önskar individuella fortbildningar.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att skolans materiella och personella resurser till stora delar är goda och att huvudmannen följer författningarnas krav avseende resurser. Skolverkets inspektörer ser det dock som angeläget att skolan ser över kvaliteten på läromedel och undervisningsmateriel samt lo-

kalanpassningen för årskurs 6-9 för att undervisningen till fullo skall motsvara den som erbjuds i det offentliga skolväsendet.

Sammanfattande bedömning

Inspektörerna bedömer att verksamheten i Wallåkrabygdens skola övergripande är av godtagbar kvalitet.

Det finns dock behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

- det förebyggande arbetet med normer och värden, företrädesvis riktat mot de äldre eleverna, för att skapa ett bättre förhållningssätt mellan eleverna avseende språkbruk och respekt för den gemensamma arbetsmiljön,
- elevernas kunskapsresultat genom att analysera vilka variabler som kan tänkas ligga bakom elevers svaga resultat och formulera åtgärder för att förbättra dessa,
- uppföljningen av elevernas kunskapsresultat,
- elevernas och föräldrarnas kunskaper om kursplanens och läroplanens mål,
- elevernas reella inflytande på undervisningens innehåll och arbetsformer,
- skolans program för att motverka kränkande behandling avseende att omfatta alla typer av kränkningar,
- tillse att de praktiskt - estetiska ämnena ges tillräckligt utrymme samt
- översyn av lokaler och materiel företrädesvis för de äldre eleverna.

Det finns också sådana brister i verksamheten att författningarnas krav inte uppfylls. Bristerna inom nedan angivna områden skall snarast åtgärdas.

- Skolan utfärdar inte betyg enligt de bestämmelser som gäller för motsvarande skolform inom det offentliga skolväsendet (1 a kap. 7 § förordning om fristående skolor och 7 kap. 1 – 19 §§).
- Rektor tillser inte att åtgärdsprogram utarbetas för samtliga elever i behov av särskilda stödåtgärder (4 kap. 1 § skollagen samt 5 kap. 1 § grundskoleförordningen).
- Utbildningen vid skolan är inte avgiftsfri (9 kap. 7 § skollagen).

Datum	Ort
2004-10-08	Lund

Per Ingvar de la Motte

Arne Huseby